

1B

Factoren bij medicatietrouw

Problemen met medicatietrouw kent een groot aantal verschillende oorzaken. Deze kunnen verschillen in de drie fasen (1. Starten, 2. Gebruiken en 3. Stoppen) van het medicatiegebruik. Een deel van de oorzaken is te beïnvloeden door de verpleegkundigen en verzorgenden, een deel echter ook niet. Het is belangrijk dat verpleegkundigen en verzorgenden de verschillende oorzaken kennen. Dit helpt hen zowel bij het signaleren van problemen met medicatie (waar moet ik op letten?) als bij het inzetten van interventies bij problemen met medicatietrouw (wat kan ik beïnvloeden?).

De factoren die medicatietrouw positief en negatief beïnvloeden, zijn onderverdeeld in de vijf dimensies van de WHO (Sabaté, 2003). Deze dimensies zijn:

1. Sociaal economische factoren
2. Zorgsysteem factoren
3. Aandoening gerelateerde factoren
4. Therapie gerelateerde factoren
5. Cliënt gerelateerde factoren

De positieve en negatieve beïnvloedende factoren zijn vertaald naar handzame overzichten (figuur 1 en 2) die de verpleegkundigen en verzorgenden in de dagelijkse praktijk als geheugensteun kunnen gebruiken bij het signaleren en het inzetten van interventies bij problemen met medicatietrouw. Zie tabel 21 voor een volledig overzicht van de positieve en negatieve beïnvloedende factoren.

Figuur1 Factoren die medicatietrouw positief beïnvloeden

Welke factoren beïnvloeden medicatietrouw positief?

- Sociale steun
- Steunende gezinssituatie

- Goed communicatie en relatie patiënt-zorgverlener
- Goede informatie over medicatie-inname

- Aanwezigheid van symptomen
- Verbetering van symptomen

- Patiëntvriendelijk regime
- Behandeling bij medisch centrum

- Perceptie van de ernst
- Positieve opvattingen over behandeling
- Goede zelfmanagementvaardigheden

Figuur 2 Factoren die medicatietrouw negatief beïnvloeden

Welke factoren beïnvloeden medicatietrouw negatief?

- Gebrek aan sociale steun
- Gebrek aan steunende gezinssituatie
- Sociaal stigma door aandoening
- Hoge kosten van de medicatie/behandeling
- Financiële beperkingen

- Slechte communicatie en relatie patiënt-zorgverlener
- Onvoldoende follow-up momenten

- Slechte gezondheidsstatus
- Afwezigheid van symptomen/klinische verbetering

- Bijwerkingen
- Patiëntonvriendelijk regime
- Geen effect merkbaar

- Aanwezigheid van psychische aandoening
- Instabiele huisvesting
- Verminderde cognitieve functies
- Vergeetachtigheid
- Onvoldoende kennis
- Negatieve opvatting over behandeling
- Al eerder medicatieontrouw geweest
- Middelen gebruik